

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗАГАЛЬНОЇ ТА НЕОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО НАН УКРАЇНИ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою Інституту
загальної та неорганічної хімії
ім. В.І. Вернадського НАН України
протокол № 7
від «30» липня 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора Інституту загальної
та неорганічної хімії
ім. В.І. Вернадського НАН України
член-кореспондент НАН України

_____ **Анатолій ОМЕЛЬЧУК**

«

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію освітньо-наукового процесу
в Інституті загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського
Національної академії наук України

Київ – 2024

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію освітньо-наукового процесу в Інституті загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України (далі Положення) розроблене на підставі Закону України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014, «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 (зі змінами), зокрема, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів», Статуту Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України (далі – Інститут) регламентує процес підготовки осіб, які навчаються у аспірантурі й докторантурі Інституту для здобуття:

- ступеня доктора філософії за спеціальністю Хімія,
- наукового ступеня доктора наук.

1.2. Освітньо-науковий процес зорієнтований на підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації, здатних до академічної мобільності й інтеграції у світовий науковий простір.

1.3. Організація освітньо-наукового процесу з підготовки докторів філософії здійснюється за ліцензованою та акредитованою (сертифікат НАЗЯВО про акредитацію ОНП № 8150 від 16.05.2024) освітньо-науковою програмою «Неорганічна і координаційна хімія, фізична хімія, електрохімія», затвердженими програмами навчальних дисциплін, робочими навчальними програмами та індивідуальними планами.

1.4. Підготовка в докторантурі Інституту здійснюється з метою завершення роботи над науковими дослідженнями і оформлення їх результатів у дисертації (монографії, сукупності опублікованих статей) для подальшого публічного захисту

1.5. Форма навчання в аспірантурі й докторантурі Інституту – очна.

1.6. Навчання здійснюється за кошти державного бюджету, а також за кошти юридичних і фізичних осіб (на умовах контракту).

1.7. Науково-освітня робота здійснюється українською мовою, допускається викладання окремих дисциплін і лекцій англійською мовою.

1.8. Організація освітньо-наукового процесу здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», нормативних документів Міністерства освіти і науки України, а також на підставі Правил прийому до аспірантури, докторантури Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України, Освітньо-наукової програми Інституту загальної та

неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України у галузі 10 – Природничі науки за спеціальністю 102 – Хімія.

2. Прийом до аспірантури й докторантури

2.1. Прийом на навчання до аспірантури й докторантури Інституту здійснюється на конкурсній основі відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України.

2.2. Правила прийому щороку затверджуються Вченою радою Інституту.

2.3. Прийом заяв і документів на вступ до аспірантури й докторантури Інституту, конкурсний відбір (складання іспитів, проведення співбесід), зарахування на навчання для здобуття освітніх ступенів доктора філософії та доктора наук визначаються Правилами прийому.

2.4. За результатами вступних випробувань здобувачі зараховуються до аспірантури й докторантури Інституту на підставі наказу директора Інституту.

3. Планування освітнього процесу

3.1. Організація освітньо-наукового процесу в Інституті ґрунтується на дотриманні державних стандартів й використанні світового досвіду, що передбачає теоретичну і практичну підготовку здобувачів, їх стажування на умовах академічної мобільності у закладах вищої освіти, наукових установах.

3.2. Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності Хімія, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також компетентності та програмні результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач.

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми для здобуття ступеня доктора філософії в Інституті становить 40 кредитів ЄКТС

3.3. Структурно-логічна схема підготовки – наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-наукової програми.

3.4. Навчальний план – нормативний документ, що визначає зміст і організацію освітнього процесу на основі освітньо-наукової програми.

3.5. Навчальний план складається з обов'язкової і вибіркової частин освітньо-наукової програми й визначає:

- перелік та обсяг обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення;
- конкретні форми і обсяги проведення навчальних занять;
- графік освітнього процесу;

– форми, кількість, методи поточного і підсумкового контролю й атестації.

3.6. Зміст і обсяг обов'язкової та вибіркової частин визначаються освітньо-науковою програмою й науковими напрямками Інституту.

3.7. Робочий навчальний план – нормативний документ, що складається для кожного курсу на основі навчального плану і результатів вибору аспірантами дисциплін з вибіркової частини на поточний навчальний рік, й визначає конкретні форми та обсяг проведення навчальних занять, форми і методи контролю та атестації. Робочий навчальний план складає відповідальна за аспірантуру особа, візує гарант освітньо-наукової програми, затверджує директор Інституту.

Всі затверджені Вченою радою Інституту зміни до навчального плану відображають у робочому навчальному плані.

3.8. Навчально-методичний комплекс дисципліни складає викладач для кожної навчальної дисципліни за освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії. Цей комплекс розглядає гарант освітньо-наукової програми і Вчена рада Інституту, затверджує директор Інституту.

3.9. Відповідальність за якість професійної підготовки осіб, які навчаються, несуть гарант освітньо-наукової програми, Вчена рада Інституту, вчений секретар, наукові керівники аспірантів і наукові консультанти докторантів у межах наданих їм повноважень.

3.10. Особливості організації навчання, контролю, атестації здобувачів вищої освіти за ступенем доктора філософії, науковим ступенем доктора наук визначаються постановою КМУ від 23.03.2016 №261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)” (зі змінами), зокрема, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» та Порядком підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, наукового рівня доктора наук в Інституті загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України.

3.11. Навчання здобувачів ступеня доктора філософії в Інституті за освітньо-науковою програмою зі спеціальності Хімія здійснюється на основі індивідуальних навчальних планів, які містять перелік обов'язкових і вибірових дисциплін відповідно до робочого навчального плану, а також основні завдання наукової частини освітньо-наукової програми.

3.12. Порядок вибору дисциплін роз'яснюється здобувачам після оприлюднення наказу про зарахування. Можливість обирати дисципліни надається аспірантам у циклах загальної та професійної підготовки. Реалізується така процедура вибору дисциплін:

– В циклі загальної підготовки вступанти можуть обирати декілька дисциплін, спрямованих на поглиблене оволодіння інформаційними ресурсами (4 навчальні курси, які проводить Науково-учбовий центр

прикладної інформатики НАН України в очно-дистанційному режимі на безоплатній основі). Аспіранти подають інформацію щодо вибору дисциплін відповідальній за аспірантуру, та передає узагальнену інформацію вченому секретарю Інституту, який складає лист-направлення в НУЦ ПІ НАНУ про зарахування аспірантів на навчання.

- В циклі професійної підготовки передбачено фахові дисципліни (програми навчальних дисциплін підготовлених вченими Інституту з урахуванням тематики дисертаційних робіт аспірантів).

- Інформація щодо дисциплін, які пропонуються на вибір аспірантів, розміщена на сайті Інституту і повідомляється аспірантам під час настановного семінару.

- Аспіранти подають у встановленому порядку заяву директору Інституту про вибір певної дисципліни і, відповідно до його позитивного рішення, ця дисципліна включається у робочий навчальний план, який затверджує директор Інституту.

3.13. Організація запису на вибіркові навчальні дисципліни, своєчасне і якісне виконання робочих навчальних планів, відповідність рівня підготовки вимогам стандартів вищої освіти покладається на відповідальну за аспірантуру особу, вченого секретаря Інституту, гаранта освітньо-наукової програми. Відповідальність за підготовку та навчально-методичне викладання дисциплін несуть залучені до реалізації освітньо-наукової програми науковці Інституту; за виконання індивідуальних навчальних планів – здобувачі вищої освіти та їхні наукові керівники.

3.14. Графік освітнього процесу – нормативний документ, який визначає конкретні терміни проведення занять, практик, поточного, підсумкового контролю, атестацій, канікул. Графік освітнього процесу складається на навчальний рік і затверджується директором Інституту.

4. Форми організації навчання

4.1. Освітній процес в Інституті загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України здійснюється за такими основними формами:

- навчальні заняття;
- виконання індивідуальних завдань;
- самостійна робота аспіранта;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

4.2. **Навчальні заняття** відбуваються у визначеному для занять приміщенні Інституту за участю викладача згідно з розкладом занять. Основні види навчальних занять:

- лекція;
- семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне заняття,
- консультація.

4.3. Лекція – основна форма проведення навчальних занять для засвоєння теоретичного матеріалу. Лекції проводяться академіками, членами-кореспондентами НАН України, професорами, докторами наук, кандидатами наук. Лекції проводяться у відповідно обладнаних аудиторіях і кабінетах, для певних груп аспірантів, за необхідності допускається використання дистанційного режиму. Лектор зобов'язаний дотримуватися навчальної програми тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до аспірантів. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою.

4.4. Семінарське заняття – форма навчального заняття, в якій викладач організовує дискусію довкола попередньо визначених тем, за якими аспіранти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені аспірантами тези, виступи, активність у дискусії, уміння точно формулювати свою думку, обстоювати свою позицію, використовувати здобуті знання й веде облік рівня знань аспірантів. Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

4.5. Практичне заняття – форма навчального заняття, в якій викладач організовує детальне обговорення аспірантами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань. Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою. Практичне заняття може включати: здійснення контролю попередньо набутих знань, компетентностей, умінь і навичок; формулювання викладачем загальної проблеми та її обговорення; розв'язування контрольних задач, їх перевірку, оцінювання тощо. Вказані методичні засоби готує викладач, якому доручено проведення практичних занять, за погодженням з лектором даної навчальної дисципліни. Оцінки отримані аспірантом за окремі практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

4.6. Лабораторне заняття – форма навчального практичного заняття, в якому аспірант під керівництвом викладача особисто проводить експериментальні дослідження з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методиками синтезів і досліджень у конкретній галузі хімічної науки. Лабораторні заняття проводяться у наукових лабораторіях Інституту з дотриманням правил техніки безпеки. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Лабораторне заняття включає проведення поточного контролю підготовленості аспірантів до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання завдань теми заняття,

оформлення індивідуального звіту з виконаної роботи і його захист перед викладачем. Виконання лабораторної роботи аспірантом оцінює викладач.

4.7. Індивідуальне навчальне заняття проводиться з аспірантами з особливими освітніми потребами. Такі заняття організовуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану аспіранта і можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін, а в окремих випадках – повний обсяг навчальних занять для здобуття ступеня доктора філософії. Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми, методи проведення, поточного і підсумкового контролю (крім підсумкової атестації) визначаються індивідуальним навчальним планом аспіранта з особливими освітніми потребами.

4.8. Консультація – додаткова допомога викладача, за якої аспіранти отримують відповіді на конкретні запитання, пояснення окремих положень, методичні поради. Консультації проводяться на початку вивчення навчальної дисципліни, перед екзаменами, під час виконання індивідуальних занять, підготовки дисертацій. Консультації проводиться з ініціативи аспіранта або викладача.

4.9. Отримані аспірантом рейтингові оцінки з окремих семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних навчальних занять тощо враховуються при визначенні його загального навчального рейтингу згідно з робочою програмою дисципліни.

4.10. **Індивідуальне завдання** – одна з форм самостійної роботи, що передбачає виконання завдання з окремих дисциплін, визначених робочою навчальною програмою (підготовка реферату, тез, доповіді, повідомлення, огляду літератури, тощо).

4.11. **Самостійна робота аспіранта** – основна форма оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Час, відведений на самостійну роботу аспіранта для вивчення навчальної дисципліни, визначається робочою навчальною програмою кожної з дисциплін. Загальний обсяг самостійної роботи для кожної з дисциплін, які викладаються в рамках ОНП, не має перевищувати 2/3 робочого часу, відведеного для відповідної дисципліни.

Зміст самостійної роботи з конкретної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями і вказівками викладача. На самостійне вивчення можуть виноситися окремі теми і розділи навчальної дисципліни.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни, підручниками, навчальними і методичними посібниками, конспектами лекцій, практикумом, списком наукової та фахової монографічної і періодичної літератури тощо.

Методичні матеріали для самостійної роботи включають запитання самоконтролю знань аспірантів.

4.12. Матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою навчальною програмою для засвоєння в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з матеріалом, який опрацьовувався під час проведення занять.

4.13. **Практична підготовка** аспірантів, як майбутніх ефективних викладачів вищої школи, – форма освітнього процесу, обов'язковий компонент освітньої програми для здобуття ступеня доктора філософії, має на меті набуття професійних вмінь і навичок. Така підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом професорів і доцентів, при можливості викладачів закладів вищої освіти, з якими Інститут має відповідні договори. Терміни, проведення практичної підготовки визначаються навчальним планом.

4.14. **Дисертаційні роботи** виконуються протягом всього навчання у аспірантурі та докторантурі Інституту згідно індивідуальних навчальних планів під керівництвом наукових керівників й консультантів та оформлюються на завершальному етапі підготовки аспірантів і докторантів.

Порядок визначення теми, призначення керівників, порядок проведення захисту визначається постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)”, зокрема, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44, та іншими нормативними документами.

4.15. **Контроль якості навчання** – аналіз успішності та якості навчання, який здійснюється двічі на рік за результатами зимової та весняно-літньої заліково-екзаменаційної сесії. Контроль якості навчання з циклу обов'язкових навчальних дисциплін професійної підготовки здійснюється колегіальною комісією.

4.16. Порядок повторного проходження контрольних заходів у випадку отримання здобувачем незадовільної оцінки передбачає перескладання іспиту з дисципліни не більше двох разів. Порядок вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з оцінюванням знань та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, регулюється Положенням про вирішення конфліктних ситуацій та передбачає створення на період проведення підсумкового семестрового контролю розпорядженням директора Інституту Апеляційної комісії. Оцінка комісії є остаточною. В разі незадовільної оцінки здобувач відраховується з аспірантури, якщо він навчався за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням) за невиконання індивідуального навчального плану. За бажанням та за згоди наукового

керівника здобувач може бути переведений на навчання у аспірантурі на контрактній основі.

4.17. Контроль якості викладання – проведення оцінювання якості навчальних дисциплін аспірантами і аналіз результатів анонімного опитування здобувачів після завершення навчального курсу.

5. Атестація аспірантів

Атестація аспірантів здійснюється відповідно до вимог Закону України про вищу освіту, постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», зокрема, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44. Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії за спеціальністю 102 Хімія включає проміжну та підсумкову атестації.

5.1. Проміжна атестація. Метою проміжної атестації є контроль виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік за всіма складовими, передбаченими навчальним планом. Проміжна атестація включає три модулі: 1) теоретичний, 2) науково-дослідницький, 3) практичний.

5.1.1. Атестація за теоретичним модулем передбачає складання іспитів відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю 102 Хімія.

Проведення проміжної атестації включає п'ять етапів:

- розробка теоретичних питань науково-аналітичного характеру;
- здійснення контролю;
- перевірка виконаних завдань;
- обговорення письмових відповідей на теоретичні питання, творчі завдання, відповіді на додаткові запитання членів екзаменаційної комісії;
- об'єктивне оцінювання досягнень мети теоретичної підготовки аспірантів.

5.1.2. Атестація за науково-дослідницьким модулем здійснюється Вченою радою Інституту. Атестація передбачає звітування двічі на рік на засіданні профільного сектору-семінару Інституту, обговоренні й затвердженні Вченою радою результатів атестації. Метою звітування є контроль виконання індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотримання графіку підготовки результатів науково-дослідницької роботи.

5.1.3. Практичний модуль, відповідно до начального плану, передбачає проведення науково-дослідницької й педагогічної практики після другого року навчання. Метою проміжної атестації за практичною складовою є

контроль виконання індивідуального плану й набуття аспірантом професійних навичок та вмінь роботи викладача. Атестація за практичним модулем здійснюється комісією Інституту на підставі звіту аспіранта і висновків наукового керівника.

Аспірант, який не виконує індивідуальний план в науково-дослідницькій складовій і не пройшов проміжну атестацію, відраховується із аспірантури за поданням Вченої ради Інституту.

6. Підсумкова атестація

Метою підсумкової атестації є встановлення відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам освітньо-наукової програми доктора філософії за спеціальністю 102 Хімія. Підсумкова атестація здійснюється за двома напрямками:

- оцінювання загального рівня теоретичної та практичної фахової підготовки;
- встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 102 Хімія.

6.1. Оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки передбачає аналіз творчого інтелектуального потенціалу аспіранта – наявність публікацій у фахових виданнях, що входять до міжнародних баз даних Scopus і Web of Science, участь у міжнародних конференціях тощо.

6.2. Нормативною формою підсумкової атестації є **прилюдний захист результатів науково-дослідницької роботи**, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта та вимог, що висуваються до доктора філософії за спеціальністю 102 Хімія.

Підсумкову атестацію у вигляді прилюдного захисту дисертації здійснює Разова спеціалізована вчена рада, персональний склад якої затверджується Міністерством освіти і науки України на підставі чинних нормативно-правових документів, згідно із Законом України «Про вищу освіту» (редакція від 13.03.2016) і «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 266, зокрема, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44. Підсумкова атестація завершується присудження наукового ступеня «доктор філософії» в галузі природничих наук за спеціальністю 102 Хімія з врученням диплому встановленого зразка і відповідного додатка до диплому.

7. Рух здобувачів

7.1. Здобувач вищої освіти має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньо-наукової програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка, яка оформлюється наказом директора Інституту із зазначенням підстави та термінів академвідпустки. Максимальна тривалість академічної відпустки встановлюється до одного року. За необхідності тривалість академічної відпустки може бути продовжена за заявою здобувача до одного року максимально. Допуск до навчання здобувача, у якого завершився термін академічної відпустки, здійснюється наказом директора Інституту на підставі заяви здобувача. Здобувачі, які до завершення терміну академічної відпустки не подали заяву про допуск до навчання, відраховуються з аспірантури за наказом директора Інституту.

7.2. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою;
- 2) власне бажання;
- 3) переведення до іншого навчального закладу;
- 4) невиконання індивідуального навчального плану, випадки коли здобувач не приступив до занять після закінчення відпустки (академічної відпустки) або своєчасно не подав документи для її продовження;
- 5) порушення умов договору про надання освітніх послуг, укладеного між Інститутом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- 6) інші випадки, передбачені законами.

7.3. Особа, відрахована з аспірантури до завершення навчання, отримує довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

7.4. Довідки, отримані здобувачами в інших вітчизняних закладах вищої освіти чи наукових установах розглядає предметна комісія Інституту і приймає рішення про їх зарахування. Зарахування в аспірантуру здійснюється у встановленому порядку наказом директора Інституту.